

Redegjørelse for aktsomhetsvurderingene 2023

Rapport etter åpenhetsloven for 2023

Nortura konsernselskapet omfattes av Åpenhetsloven, og gjennom denne rapport beskriver vi hvordan vi jobber med aktsomhetsvurderingene for Nortura mor og hel- og deleide datterselskaper.

Retningslinjer og rutiner

Nortura har i lang tid hatt fokus på menneske- og arbeidstakerrettigheter, og gjennom deltagelse i UN Global Compact har vi forpliktet oss til å etterleve ti universelle prinsipper for et ansvarlig næringsliv innenfor menneskerettigheter, arbeidslivsstandarder, miljø og anti-korrupsjon. Vår jobb for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er en pågående prosess og vi sikter mot kontinuerlig forbedring. Hvert år rapporterer vi åpent og transparent på vår forpliktelse til FN, og hvordan vi jobber systematisk med å implementere de ti prinsippene i vår strategi og operative virksomhet, gjennom vår Communication on Progress (CoP) rapport.

Norturas etiske retningslinjer for ansatte og leverandører sikrer at vi har et felles verdigrunnlag i hele konsernet, på tvers av land og ulike kulturer. De beskriver forventninger, forpliktelser og krav til atferd og er basert på de internasjonalt anerkjente menneskerettighetene som følger av blant annet FNs konvensjon om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter fra 1966, FNs konvensjon om sivile og politiske rettigheter fra 1966 og ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet. Leverandøren skal arbeide for anstendige arbeidsforhold, herunder levelønn og helse, miljø og sikkerhet i leverandørkjeden. På samme måte som vi skal drive virksomheten vår i henhold til etiske retningslinjer, forventer vi og stiller krav til at våre leverandører gjør det samme. Vårt krav er også at våre direkte leverandører skal videreformidle og følge opp de etiske retningslinjene hos sine underleverandører.

[Etiske retningslinjer for ansatte](#)

[Etiske retningslinjer for leverandører](#)

Aktsomhetsvurderingen

Norturas leverandørkjede og forretningspartnere:

Vi har kategorisert våre egenaktiviteter, leverandører og forretningspartnere i fire kategorier.

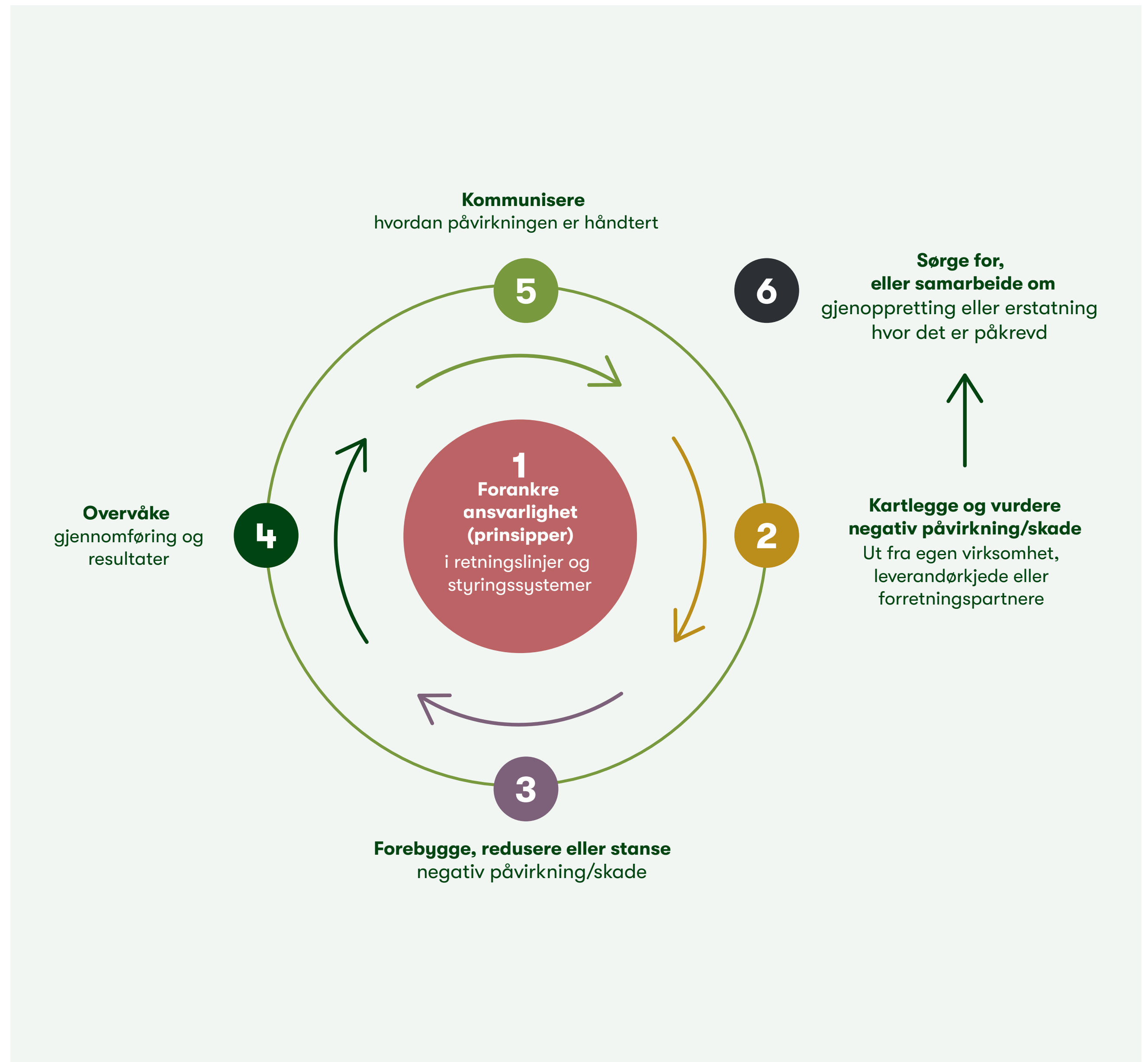
1. Eiere/ primære produsenter (bønder)
2. Produksjon i egen virksomhet
3. Datterselskaper
4. Leverandører
 - Med konsernavtale
 - Uten konsernavtale

Metodikken

Norturas system for aktsomhetsvurderinger baserer seg på åpenhetsloven og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Aktsomhetsvurderingene skal sette oss i stand til å identifisere, prioritere og håndtere negative påvirkninger på mennesker i våre verdikjeder, enten de oppstår direkte i våre egne virksomheter eller indirekte gjennom våre leverandører eller forretningspartnere.

Som første ledd i kartleggingen av Norturas påvirkning på menneske- og arbeidsrettigheter gjennomførte Nortura i 2022 en vesentlighetsanalyse i tråd med de formelle kravene beskrevet i Global Reporting Initiative. Vesentlighetsanalysen avdekket høy rad av vesentlighet knyttet til fire menneskerettighetsaspekter: anstendige arbeidsforhold, helse-miljø og sikkerhet, og likestilling og mangfold. Vesentlighetsanalysen gjelder for Norturas egen virksomhet og Norturas eiere / primærprodusenter.

Generell vurdering

For å kartlegge og vurdere negativ påvirkning fra egen virksomhet, leverandørkjede eller forretningspartnere bruker vi informasjon om våre leverandører og forretningspartnere, deres bransje, produksjonsland, samt produkter og tjenester som skal leveres og vurderer disse faktorene opp mot fastsatte, objektive og internasjonalt anerkjente indekser for land og produktrisiko bl.a. Human Rights Risk Map (risk-indexes.com).

Ulike deler av organisasjonen gjennomfører aktsomhetsvurderinger

Det er Norturas konsernstyre som er overordnet ansvarlig for Norturas påvirkning på menneskerettigheter og arbeidsrettigheter gjennom verdikjeden. Det operative ansvaret for oppfølging av kravene som stilles i Åpenhetsloven ligger hos Norturas Konsernledelse, med funksjonell ansvarlighet tilfallende Konserndirektør for økonomi, finans, IT og datterselskaper. Nortura Innkjøp har hovedansvaret for aktsomhetsvurderinger av konsernavtaleleverandører med deres underleverandører. Vi jobber risiko-basert hvor risikovurderinger og analyser er en del av ledelsessystemet vårt.

Vurdering for konsernavtaleleverandører

Aktsomhetsvurderinger av Norturas leverandører vil gjentas årlig eller ved vesentlige endringer. Nye leverandører vil aktsomhetsvurderes i forbindelse med prekvalifiseringen. Innkjøp risikovurderer alle konsernavtaleleverandører ved bruk av tilpasset verktøyet. Dette er en metodikk for evaluering av leverandørenes risiko knyttet til brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. For å komme frem til et utgangspunkt benytter vi oss av risikofaktorer knyttet til geografi og industri, og bruker et snitt av disse faktorene for å si noe om overordnet sosial risiko. Det er scoren på sosial risiko som avgjør om Nortura går videre i sine undersøkelser mot aktuelle leverandører. Alle kildene som tallfester graden av risiko oppdaterer sine vurderinger og data årlig, noe som er sammenfallende med Norturas policy om årlig aktsomhetsvurdering.

Geografisk risiko:

Varbudsforhold som grunnlag for å si noe om risikoen tilhørende et land. ITUC deler landene inn i 6 kategorier:

- Sporadiske brudd på rettigheter
- Gjentatte brudd på rettigheter
- Regelmessige brudd på rettigheter
- Systematiske brudd på rettigheter
- Ingen garanti for rettigheter
- Ingen garanti for rettigheter på grunn av sammenbrudd i rettsstaten

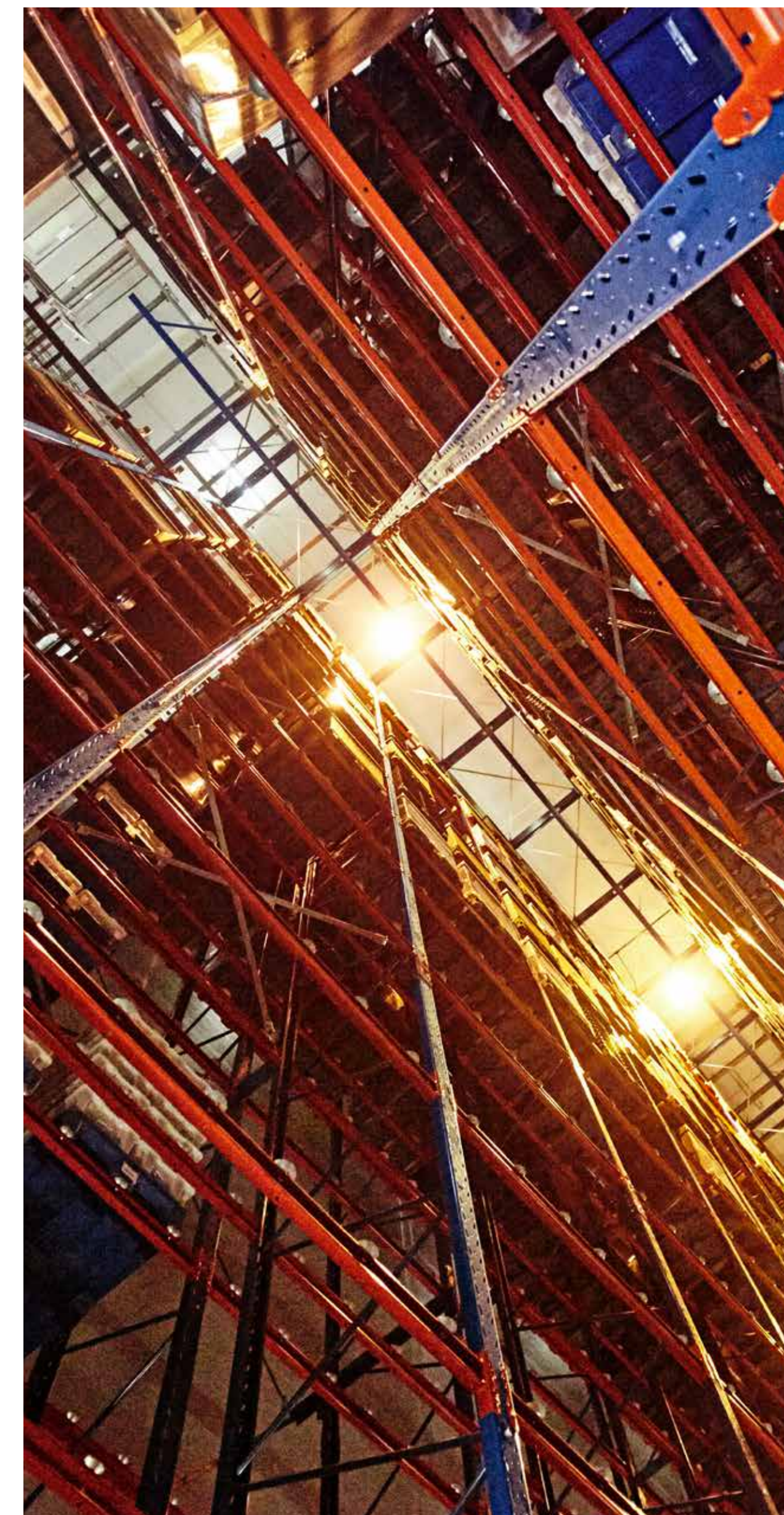
Avhengig av score, vil et land havne i risiko “Lav”, “Middels” og “Høy”.

Industririsiko:

For å si noe om risikoen knyttet til en industri, bruker vi European Bank of Reconstruction and Development (EBRD) sin indeks. BRD deler sosial risiko inn i “Lav”, “Middels” og “Høy” ved hjelp av tredjeparts datakilder (Enin). Dette er standardiserte koder (NACE-koder) i EU for å kunne sammenligne økonomisk aktivitet på tvers av land.

Vektingen av geografisk risiko og industririsiko gir en sosial risikoindikator, definert som «Lav», «Medium» eller «Høy». Det er denne vi tar utgangspunkt i for å velge leverandører for videre oppfølging.

Leverandører som kommer ut med høy sosial risiko prioriteres for videre oppfølging. Eksempler på mulige tiltak vil være egen-evaluering med relevante spørsmål utarbeidet av Nortura, som gjennomgås av konserninnekjøp for videre vurdering, revisjon av leverandør eller underleverandør, samarbeid med bransjeforeninger eller andre definerte aktører for videre prosess. Målet er, i samarbeid med leverandøren, å sette inn korrigerende tiltak, som vil fremme menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Resultater av aktsomhetsvurderinger

Kategori	
Risiko (potensielle og faktiske)	Risiko score
1. Eiere / primære produsenter: Nortura er eid av 17 000 norske bønder, og dyrene kommer fra norske gårder.	
<u>Generell vurdering:</u> Alle Norturas eiere er små og mellomstore bønder lokalisert i Norge. I henhold til Human Rights Risk Map, er det generelt lav risiko for brudd på menneskerettigheter Norge. I Norturas vesentlighetsanalyse (2021) har vi identifisert tre aspekter knyttet til arbeiderrettigheter/ arbeidsforhold som vesentlig for Nortura verdikjede (gode arbeidsforhold, HMS, likestilling og mangfold). Nortura har fokus på forbedringer knyttet til disse tre aspektene i årene som kommer, og rapporterer på tiltak og resultater i denne bærekraftsrapporten	
<u>Risiko 1:</u> Avløser ordning og noe sesongbasert innleid arbeidskraft. Potensiell risiko for brudd på anstendige arbeidstakerforhold på norske gårder. Området er regulert i norsk lovverk.	
<u>Risiko 2:</u> Risiko for at norske bønder ikke får en inntekt de kan leve av. Beregninger viser at den norske bonden tjener vesentlig mindre enn andre yrkesgrupper, og inntektsgapet har vokst de siste årene. I tillegg har prisvekst på gjødsel, energi og kraftfôr rammet bøndene hardt.	
<u>Risiko 3:</u> Risiko for brudd på likestilling – arbeidsforhold tar ikke hensyn til graviditet og tilrettelegger ikke for fødselspermisjon, ferie og avløsere.	
2. Produksjon i egen virksomhet: Nortura SA har produksjonssteder over hele Norge. Slakting, skjæring, videreforedling og pakking for distribusjon er kjernevirksomheten. I tillegg pakkes det egg og videreforedling av egg til eggprodukter.	
<u>Generell vurdering:</u> Alle Norturas produksjonsanlegg lokalisert i Norge. I henhold til Human Rights Risk Map, er det generelt lav risiko for brudd på menneskerettigheter Norge. I Norturas vesentlighetsanalyse (2021) har vi identifisert tre aspekter knyttet til arbeiderrettigheter/ arbeidsforhold som vesentlig for Nortura verdikjede (gode arbeidsforhold, HMS, likestilling og mangfold). Nortura har fokus på forbedringer knyttet til disse tre aspektene i årene som kommer, og rapporterer på tiltak og resultater i denne bærekraftsrapporten	
<u>Risiko 4:</u> Hovedsakelig faste ansatte. Noe sesongbasert innleid arbeidskraft (sesongprodukter). Regulert. Avtaler.	
3. Datterselskaper	
<u>Generell vurdering:</u> Alle våre datterselskaper er lokalisert i land med lav risiko for brudd på menneskerettigheter. Enkelte av våre datterselskaper har leverandørkjeder i land som er vurdert til høyere risiko for brudd på menneske- og arbeidsrettigheter.	
<u>Risiko 5:</u> Import av kjøtt eller andre råvarer. Ved mangel på norsk kjøtt importeres kjøtt fra Noridane eller gjennom andre formidlere av kjøtt (mellomledd). Kjøttet kan komme fra store deler av verden, også områder med forhøyet risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsforhold. Lite omfang av import direkte til Nortura, men finnes i Norsk Dyremat som blant importerer varer fra Filippinene, samt andre konsernselskap.	
4. Leverandører	
<u>Uten konsernavtale:</u> Majoriteten av kjøp fra disse leverandører er norske små- og mellomstore bedrifter, med kjøp under 300 000 kr.	
<u>Konsernavtaleleverandører:</u> Alle kjøp deles inn i 12 hovedkategoriene, basert på leverandørmarkedet. Kategoriene er: emballasje, ingredienser, transport, ekstern produksjon, tekniske/ produksjon kjøp, eiendomsdrift, IKT, personell, markedsføring, konsulenter, kontor og administrasjon, og energi.	
<u>Risiko 6:</u> Nortura er klar over risikoen som ligger i at våre norske hovedleverandører kjøper inn varer og tjenester fra land med høy risiko, både for geografi og industri.	

Risikokartlegging leverandører (uten beløpsbegrensning)

Vurdering og funn

Tiltak og forventet resultat av tiltak

Nortura skal aktivt forebygge, redusere eller stanse brudd på menneske- og arbeidsrettigheter. Eventuelle avvik i egen virksomhet vil vi rette opp selv. Her er tiltak som er iverksatt eller skal iverksettes av Nortura hvor middels 🟡 og høy 🔴 risiko for brudd er avdekket.

Kategori		
Risiko	Tiltak	Resultater/ Forventet resultat
1. Eiere / primære produsenter		
<u>Risiko 2:</u> Risiko for at norske bønder ikke får en inntekt de kan leve av.	<u>Tiltak 1:</u> Nortura samarbeider med andre aktører i landbruk for å forbedre de økonomiske betingelsene, blant annet gjennom jordbruksforhandlingene. <u>Tiltak 2:</u> Ut over dette vil Nortura vurdere egne prosjekter for å styrke våre eieres lønnsomhet i årene som kommer.	Styrkede økonomiske betingelser for våre eiere i fremtiden.
<u>Risiko 3:</u> Risiko for brudd på likestilling.	<u>Tiltak 3:</u> I samarbeid med andre aktører i landbruket vil vi kartlegge utfordringer knyttet til likestilling blant våre primærprodusenter. <u>Tiltak 4:</u> Forbedring tiltak vil iverksettes på bakgrunn av resultater fra kartleggingen (KPI: antall kvinne bønder)	Fremheve og forebygge likestilling problemer i landbruk.
3. Datterselskaper		
<u>Risiko 5:</u> Import av kjøtt eller andre råvarer.	<u>Tiltak 5:</u> I samarbeid med våre datterselskaper skal vi kartlegge risiko for brudd på menneskerettigheter og arbeidsrettigheter i deres leverandørkjeder, og gjennomføre aktsomhetsvurderinger.	Få risiko oversikt for våre datterselskaper verdikjeden
4. Leverandører		
<u>Risiko 6:</u> Risiko tilknyttet underleverandører.	<u>Tiltak 6:</u> Nortura velger årlig ut leverandører om revideres fysisk basert på inngåtte avtaler. Supplier Code of Conduct er en del av denne avtalen. Leverandører har også signert på at de skal gjøre Supplier Code of Conduct kjent for, og sikre at deres underleverandører etterlever denne. Risikoleverandører, definert basert på krav i BRC, må også årlig bekrefte at de er kjent med og etterlever Supplier Code of Conduct. Norturas leverandører evalueres evt. revideres i forkant av avtaleinngåelse.	Det er p.t. ikke avdekket kritikkverdige forhold på de revisjoner som er gjennomført.

Overvåke gjennomføring og resultater

Vi vil overvåke tiltakene som iverksettes for å se om det gir ønsket resultat eller om det er nødvendig med ytterligere oppfølging. Nortura vil alltid prioritere arbeidet basert på en risikobasert tilnærming.

Vi vil utarbeide planer og gjennomføre stedlig tilsyn hos utvalgte leverandører for å påse at de følger våre etiske retningslinjer, dersom det viser seg nødvendig.

Kommunisere

Nortura skal kommunisere og rapportere ærlig og åpent om arbeidet med aktsomhetsvurderinger på nettsidene våre og gjennom årlig bærekraftrapportering. Dersom vi oppdager eventuelle brudd, vil vi også ha en dialog med de som berøres av dette. Vi skal besvare spørsmål som kommer innen de fastsatte fristene i Åpenhetsloven.

Rette opp

Dersom det oppstår avvik i egen virksomhet, vil vi rette opp disse selv. Vi vil ellers bruke vår innflytelse og kontraktbetingelser til at avvik avdekket andre steder i verdikjeden rettes opp.

Styret og konsernsjef for Nortura

Oslo 15.04.2024

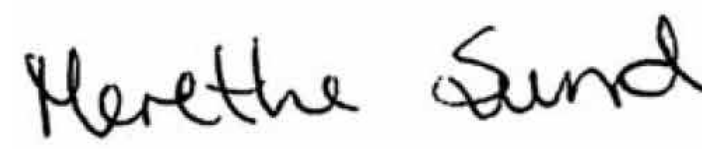
Jan Erik Fløtre
Styreleder

Bente Borgen
Fungerende nestleder

Anne Marit Panerogstuen
Konsernsjef

Merethe Sund

Linda Gjerde Myren

Hans Amund Braastad

Tone Steinsland

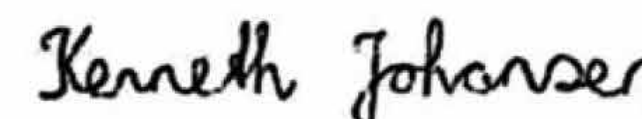
Ole Johs Egeland

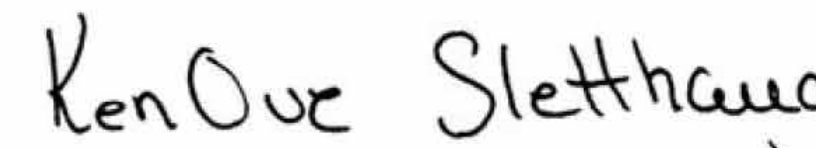
Ivar Strand

Einar Meisfjord

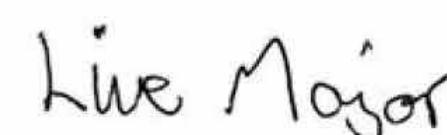
Kenneth Johansen

Ken Ove Sletthaug

Erlend Rønning

Live Major

Ronny Auhun